

Aprilie 2020

# Întărirea capacității de monitorizare a pandemiei cu COVID-19 în cadrul Direcțiilor de Sănătate Publică

O propunere Caravana cu Medici și Uniunea Salvați România

autori: Tudor Rareș Pop, *deputat USR, membru în Comisia de Sănătate*,  
Dr. Vlad Teodor Berbecar, *Co-fondator Asociația Caravana cu Medici*

În acest context, este imperios necesar să întărim de urgență capacitatea de răspuns a Direcțiilor de Sănătate Publică, cu alocare de resurse umane consistente, mai ales în zonele ce constituie focare de infecție.

## Preambul

În următoarele săptămâni, odată cu acumularea cazurilor severe, va crește și numărul pacienților cu forme ușoare sau medii, pacienți ce vor avea nevoie de monitorizare permanentă și, în unele cazuri, chiar și de intervenții la domiciliu.

La ora actuală, Direcțiile de Sănătate Publică funcționează ca un dispecerat de criză, gestionând simultan zeci de operațiuni, cu toate resursele întinse la maxim. Fiecare Direcție funcționează atât pe baza unor protocoale comune, cât și în regim de organizare proprie. În rețeaua actuală de monitorizare a persoanelor aflate în carantină/izolare sau depistate pozitiv se regăsesc medici de familie, medici de igienă primară, epidemiologi, asistenți medicali și asistenți comunitari. De regulă, aceste echipe nu depășesc 10-15 persoane.

## Descrierea proiectului

Propunem completarea echipelor actuale ale DSP cu un nucleu de voluntari cu experiența medicală - studenți la Medicina în anii 4-6. Voluntarii pot fi angajați pe cele 1000 de locuri oferite de DSP, pentru o perioadă delimitată. Îi vom numi în continuare "voluntari".

Echipele de voluntari își vor desfășura activitatea sub coordonarea echipei medicale de la nivelul Direcției de Sănătate Publică, respectând protocoale stabilite sau care urmează să fie adaptate la noua situație, având în vedere evoluția epidemiei.

Acest model de bune practici prin care sunt folosiți voluntari este folosit în multe alte țări (de exemplu, Guvernul Britanic a emis pe 24 martie un apel de înrolare pentru 250.000 voluntari pentru a ajuta NHS - apel la care s-au înscris 500.000 de voluntari).<sup>1</sup>

1. <https://www.england.nhs.uk/2020/03/your-nhs-needs-you-nhs-call-for-volunteer-army/>

## Procesul de monitorizare

La ora actuală, informațiile privind starea de sănătate a celor aflați în carantină, izolați sau diagnosticați cu Covid-19 sunt centralizate în documente interne descentralizate pe fiecare Direcție de Sănătate Publică. Astăzi, pentru a intra în contact cu o echipă medicală, pacienții au la dispoziție fie un număr generic de telefon, fie direct numărul de telefon al monitorului alocat, dar acest lucru este posibil în comunitățile mici, unde sunt câteva sute de cazuri. O **aplicație suport** dedicată monitorizării va ușura foarte mult procesul de monitorizare, atât din perspectiva pacientului, cât și a monitorului.

## Centralizarea datelor

Ideal, pentru coordonarea eficientă a resurselor statului, este folosirea unei aplicații unice la nivelul tuturor instituțiilor implicate în lupta cu epidemia provocată de COVID-19. Astfel, toți participanții (MS, DSP, Spitale, medici de familie, voluntari, pacienți), vor putea raporta evoluția situației și a cazurilor, iar imaginea de ansamblu va fi mult mai ușor de urmărit și gestionat.

## Ce pot face pacienții cu această aplicație?

- Raportează zilnic starea lor de sănătate în baza unei autoevaluări folosind chestionare și parametrii care sunt ușor de monitorizat.
- În funcție de răspunsurile date și de simptomatologie, se stabilește prioritatea cu care vor fi contactați de către voluntari pentru a face o evaluare amănunțită și a îi îndruma mai departe.

## Ce fac echipele de voluntari și Direcțiile de Sănătate

Direcțiile de Sănătate Publică au acces la o bază de date relevantă și actualizată permanent care le permite să monitorizeze mai eficient starea de sănătate a persoanelor, cât și starea de sănătate a populației locale per ansamblu

## Înrolarea și coordonarea voluntarilor

Se va face un call în rândul studenților Universităților de Medicină aflați în anii clinici (anii 4-6). Înscrierea și coordonarea inițială poate să fie organizată de **Asociația Caravana cu Medici**, care are experiență de peste 5 ani în campanii medicale și are filiale în București, Iași, Cluj, Timișoara, Brașov. Dacă doresc, studenții au posibilitatea de a fi angajați pe perioadă determinată în cadrul schemei de personal a DSP-urilor.

După ce se stabilește un nucleu de studenți, este necesară o colaborare cu Direcțiile de Sănătate Publică Județene pentru furnizarea protocoalelor de lucru. Asociația Caravana cu Medici poate asigura training-ul studenților în ceea ce privește respectarea și aplicarea protocoalelor pentru diagnostic și monitorizare al pacienților cu suspiciune/confirmare de infecție cu COVID-19.

România are avantajul de a avea un sistem Universitar foarte bine dezvoltat, în special când e vorba de Facultățile de Medicină, cu un număr impresionant de studenți înrolați în anii academici. Față de alte țări care au apelat la voluntari din rândul populației generale, România ar putea beneficia de suport din partea unor **voluntari cu cunoștințe medicale** care vor putea aplica cu ușurință un chestionar de triaj și vor urma protocoalele stabilite fără dificultăți.

## Rolul voluntarilor

Studenții vor putea prelua din sarcinile DSP-ului pentru monitorizarea pacienților la domiciliu, îndrumarea lor etc. Va trebui să existe un **om de legătură** în cadrul DSP căruia i se va putea raporta zilnic și cu care să se poată stabili nevoile cele mai mari unde va fi nevoie de voluntari.

## Printre posibilele roluri pe care le pot îndeplini voluntarii se numără:

- Contactează telefonic/digital persoanele aflate în carantină/izolare pentru a monitoriza evoluția lor.

- > Contactează persoane care au anunțat apariția unor simptome ce pot ridica suspiciune de infecție cu COVID-19
- > Răspund telefonic persoanelor solicită informații suplimentare despre Coronavirus.
- > Fac vizite la domiciliu pentru monitorizarea persoanelor aflate în carantină/izolare.
- > Fac vizite la domiciliu pentru prelevarea de probe biologice necesare diagnosticării infecției cu COVID-19

## Rezultate așteptate

- 1. Creșterea numărului de persoane monitorizate** - cu simptome ușoare care nu necesită spitalizare, dar care pot fi îngrijite la domiciliu, pentru a avea putea avea un control asupra evoluției & interveni la timp dacă este nevoie.
- 2. Scăderea ratei de prezentare la spital** cu consecințe importante asupra degrevării personalului medical suprasolicitat.
- 3. Creșterea capacității de răspuns a DSP-urilor** la nivel local într-un cadru formal, bazat pe protocoale și proceduri clare.
- 4. Asigurarea unei surse de informare și suport real** pentru populație.

## Necesar pentru implementare

- > Protocol oficial de colaborare între MS, DSP, Caravana cu Medici
- > Persoană de contact la nivel MS în relația cu DSP pentru a coordona un grup de lucru
- > Campanie publică de informare asumată cu MS, Caravana cu Medici, USR
- > Acces la protocoalele de specialitate pentru screening, diagnostic, triaj etc. în ceea ce privește infecția cu COVID-19
- > Angajarea voluntarilor pe perioadă determinată pe posturile scoase în cadrul DSP-urilor.
- > Asigurarea tuturor echipamentelor de protecție necesare desfășurării în condiții de siguranță a acțiunilor în care vor fi angrenați voluntarii.

## Importanța proiectului

Gestionarea cât mai precisă și mai corectă a informațiilor epidemiologie despre infecția cu COVID-19 este cheia pentru a limita răspândirea ei și diminuarea numărului de victime pe care îl poate produce. Câteva elemente vitale au fost stabilite și descrise de mai mulți experți pentru a depăși criza ce va urma<sup>2</sup>:

1. Stabilirea unei structuri de comandă și gestionare unificată
2. Creșterea ratei de testare
3. Dotarea spitalelor și asigurarea echipamentelor corespunzătoare pentru angajații din sistemul de sănătate
4. Diferențierea populației în cinci grupuri și tratarea lor în consecință.
  - > cine este infectat;
  - > cine se presupune că este infectat (persoanele cu semne și simptome compatibile cu infecția care inițial testează negativ);
  - > cine a fost expus;
  - > cine nu știe că a fost expus sau infectat;
  - > cine și-a revenit din infecție și este imunizat.
5. Mobilizarea populația și implicarea ei în gestionarea crizei.

2. Harvey V. Fineberg, *Ten Weeks to Crush the Curve*, April 1, 2020, at NEJM.org. DOI:10.1056/NEJMe2007263